

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 36.—, u polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesечно K 3.60, u malo-prodaji 12 f. pojedini broj. OGLASI pi imaju se u pravil listu trg Cuztoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari J. KRMPOČIĆ u Puli, trg Cuztoza 1. Uredništvo: Sisanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi pišu se ne vraćaju.

Godina III.

U Puli, utorak 9. listopada 1917.

Broj 809.

Velika uhodarska afera u Francuskoj.

Bolo-paša primio 10 milijuna od Njemačke banke u Americi. — Čitava lista kompromitovanih osoba. — Povjerenje predsjednika prizivnog sudišta Moniera.

Najviše sa sada bave francuske novine sa aferom Bolo-paše, o kojem smo također mi izvjestili naše čitatelje. Uapšenje zastupnika Turmela, koje se je već od nekoliko dana očekivalo, samo je povisilo interes za ovu zamršenu i nejasnu stvar. Za sad možemo nadopuniti naše izvješće sljedećim podacima: Bolo-paša, koji je bio ovih dana uapšen u Parizu, postao je francuskoj policiji sumnjiv uslijed svojih putovanja, koja je često poduzimao u Italiju i Švicarsku. Redarstvo je dugo vremena istraživalo životne prilike ovog čovjeka, te ustanovilo, da je pred ratom živio od kamata u iznosu od 68.000 franaka od imetka, koji je naslijedio od svoje žene bivše pjevačice, i koja je taj imetak baštinila od svog prijašnjeg muža nekog Müllera. Ovaj je imetak bio međutim tako uložan, da ga nije mogao dizati, već samo okoristiti se kamatima. Kad su ga pitali za izvor njegovog neobičnog bogatstva, kazao je Bolo, da imade imetak od više milijuna franaka uložan u američkim bankama. Time je odao francuskom redarstvu trag, koje je odmah odaslalo svog pouzdanika u Ameriku, neka se informira o istinitosti ovih podataka. Međutim stajao je Bolo-paša pod strogim nadzorom redarstva i stanovao u nekom pariškom hotelu. 29. rujna stigla je iz Amerike u Pariz kod vojničkog istražnog suda, kojemu bijaše povjeren istraga, brzojavka redarstvenog pouzdanika, u kojoj je izvješćivao oblast, da je Bolo-paša dobio tijekom godine 1916. 10 milijuna franaka preko „Deutsche Bank“. Veli da je dio ove svote već bio isplaćen Bolo-paši preko neke francuske banke. Bolo nije međutim ništa znao o ovoj brzojavci, te je onog istog dana putem svog odvjetnika prosvjedovao kod ministra-predsjednika Painlevéa, radi zavlavlivanja njegove stvari. Zastijevao je ili slobodu ili da ga se stavi pred pozvani sud, pred kojim će moći dokazati svoju nevinost. Nekoliko je sati kasnije Bolo-paša bio uapšen u grand-hotelu. „Matin“, koji se također bavi s ovom mračnom aferom, javlja, da se je ustanovio čitav niz francuskih istaknutih ilca, koja su preko Amerike dobivala od njemačke „bande“ novca. Prvom se predsjedniku prizivnog suda Monieru, o kojemu je bilo također govora u našem listu, spočitava se samo, da se je dao prevariti od Bolo-paše, kojemu bijaše pravnim savjetnikom. On je više puta bio opomenut, da je prošlost Bolo-paše veoma sumnjiva; ali Bolo-paša ga je znao svaki put uvjeriti o svojoj nevinosti. Dalje se spočituje Monieru, da je općio sa Bolo-pašom i onda, kad je bila u toku istraga radi veleizdaje. Još 10 dana prije, što je bio uapšen, posjetio je gospodin Monier Bolo-pašu u njegovom stanu. U aferu Bolo-paše je navodno zapleten također senator Humbert i po nekim manje vjerojatnim izvorima i sam predsjednik republike Poincaré. Tragovi djelovanja Bolo-paše vode i izvan Francuske. Bolo-paša preo je svoje niti također po Italiji.

Daljnje vijesti o škandalu sa Bolo-pašom i njegovim podmićenicima vele: Dne 4. o. mj. bio je Bolo prvi put preslušan po istražnom sucu, kojemu je saopćio podatke o izvoru svog bogatstva i o svojim odnošajima. Polag vijesti „Paya“ imao je Bolo da zahvali svoje dobre odnošaje sa visokim ličnostima svojoj diplomatskoj putnici, pomoću koje je mogao da prekorači granicu, kad mu je bilo drago. Za mnoge je Bolo-paša bio upravo dobročiniteljem. Tako priznaje „Rapport“, da mu je Bolo-paša darovao 150.000 franaka bez protuvjeta. Clemenceau, „Figaro“ i financijski list „Information“ priznavaju, da im je Bolo nudjao novčanu pripomoć. U svojem iskazu pred istražnim sucem poriče Bolo, da je ikada dobio novac iz Njemačke i da si je stekao svoj bogatstvo i novac, koji mu bi predan preko banke Morgan, samo spretnim spekulacijama. — „Temps“ donosi vijest, koja je vidno djelovala na zastupničku kuću, da je senator Charles Humbert, posjednik lista „Journal“, dobio osim potpora za svoj list također milijun kruna od Bolo-paše preko banke Morgan. I Alfonse Daudet,

koji izdaje „Action française“ i koji je ovih dana žestoko napadao bivšeg ministra unutarnjih stvari Malvyja te mu spočitavao veleizdajstvo, je osumnjičen, da je dobivao novce od Bolo-paše, dok je Malvyu uspjelo, da uvjeri vatrenom obranom zastupničku kuću o svojem osobnom poštenju i o svojoj nevinosti. Stvar se danomice više zapliće.

Republike Uruguay i Peru prekine diplomatske odnošaje sa Njemačkom.

Montevideo, 7. (D. u.) Agence Havas. Komora je sa 74 proti 23 glasa prihvatila prekine odnošaje medju Uruguayem i Njemačkom. Senat je zaključio prekine sa 13 protiv 3 glasa.

Lima, 7. (D. u.) Agence Havas. Peruanski je kongres sa 105 proti 6 glasova zaključio, da prekine odnošaje sa Njemačkom, kako je to vlada predložila.

Berlin, 8. (D. u.) Uslijed napetih odnošaja medju Njemačkom i Peruu, vojnički je attache ovdjašnjeg peruanskog poslanika, kapetan Guerrero, brzojavno zamolio za otpust.

Berlin, 8. (D. u.) Wolfov ured javlja: Prema Reuterovom uredu peruanski se je kongres izjavio za prekine diplomatskih odnošaja sa Njemačkom. Ova je vijest sigurno u savezu sa reklamacijom peruanske vlade radi peruanske jedrenjače „Lorton“, koju su njemačke podmornice radi prevažanja konterbande zaplijenile i potopile, spasilvi prije momčad. Peruanska je vlada zahtijevala radi toga zadovoljstvenu i oštetu. Njemačka je vlada ustrajala kod toga, da se pitanje ponajprije riješi prijaznim postupanjem, ali se je istodobno izjavila pripravnom, da po dovršenom postupanju diplomatski obrazloži eventualne prigovore međunarodne naravi, podignute od peruanske vlade proti odluci.

Neprijateljsko novinstvo o mirovnom govoru ministra grofa Czernina

Haag, 7. „Hollandsch Nieuwsbureau“ javlja iz Londona: List „Times“ piše: Mi svi rado vidimo, gdje dolazi razoružanje i rasudno sudište. No imade još drugih važnih stvari, o kojima kao da grof Czernin nema pojma, a to je uspostava, nadoknada štete i jamstvo, tri riječi, koje još uvijek sadržavaju najmanje uvjete alijiraca. Mi smo još uvijek potpuno jednog mišljenja sa Churchillom, e je još prerano, da se govori o miru. — „Morning Post“ piše: Nema sumnje, da bi Austro-Ugarska bila izvanredno radosna, kad bi mogla sklopiti mir uz uvjete, naznačene po grofu Czerninu. No kakovili nam jamstva može pružiti grof Czernin, da će se Austro-Ugarska, koja je dosad uvijek bila nevjerna, u buduće držati ma ikojega utanačenja? — „Daily Express“ piše: „To, što Njemačka tako odobrava grofu Czerninu, dokazom jest, da je njemački narod razočaran radi neuspjeha uspjeha podmornica, da svlada alijirce. Čim će njemačka čud biti posve prožeta od toga, bit će mir, kako ga alijirci predlažu, moguć. Austro-Ugarska je već danas spremna na to, Njemačka će biti sjutra.

Bern, 6. Francuski listovi priopćuju govor grofa Czernina u duljem izvatku; osobito se ističu stavke o gospodarskom ratu i o mirovnoj vojli. No samo malo listova govori o tom govoru, i to dakako otklonjivo i proti njegovoj sadržini. — „Petit Parisien“ izjavlja, e je govor zanimiv samo u tom, što u njemu dolazi do izražaja skrajnja ratna izmorenost Austro-Ugarske; inače da ne sadržava ništa nova. Grof Czernin da se čuva, kako bi odao svoje misli. Glavna je točka, da li Austro-Ugarska odobrava prava narodnosti prema načelu Wilsonovu. Tako dugo, dok bude grof Czernin o tom šutio, moraju se njegove opetovane izjave smatrati zamkama. — „Temps“ se opširno bavi govorom grofa Czernina i nastoji, da ga u svim točkama pobije. List veli, da je Austro-Ugarska prijateljica mira, jer je uvjerena, da će ju štediti. No ovo je shvaćanje grofa Czernina odviše u protuslovlju sa

prošlošću i sadašnjošću. List nastavlja: Austro-Ugarska nije se trebala godine 1914. bojati posredovne konferencije, pošto joj se je god. 1912. išlo na konferenciji na ruku, da je Srbiji bio uskraćen dolaz do mora, što je izazvalo drugi balkanski rat, a konačno i ovaj sadašnji svjetski rat. Naglasuje li grof Czernin životnu sposobnost Austro-Ugarske, to neka ne zaboravi, da joj je oteta vojnička i politička neovisnost i da ide ususret financijskoj katastrofi. Ističe li grof Czernin pritajenim riječima srpsko pitanje, to se ne razmatra talijansko, nego bugarsko pitanje. List pita, da li je bugarska vlada sa svoje strane spremna, da se odrede povećanja područja. Kako će Austro-Ugarska dovesti Bugarsku do toga, o tom šuti grof Czernin. „Temps“ ustanovljuje nadalje, da Austro-Ugarska vlada govori danas mnogo preciznije i susretljivije, nego u prosincu 1916. No ideal alijiraca da ostaje onakovim, kakovim ga je postavio predsjednik Wilson. Kad bi nestalo njemačkog režima, to bi se i sva pitanja, o kojima govori grof Czernin, dala kud i kamo laglje riješiti, nego li što on misli. Uostalom priznaje grof u svojim izvodima glede gospodarstvenog rata, da je ovaj uspješan. Grof Czernin da podjaruje antantu, neka organizuje gospodarsveni rat.

Lugano, 6. Govor grofa Czernina stavlja talijanske novine očito u veliku nepriliku, koju nastoji djelomično šutnjom da zabašuri. — „Giornale d'Italia“ veli, da je govor proračunan više za javno mišljenje Austro-Ugarske nego inozemstva. — „Corriere della Sera“ vidi u govoru porast samopouzdanja i nade u propast ponajviše Rusije i Italije. I papa da je krivac radosnih nada Austro-Ugarske. Grof Czernin da zapravo želi samo razoružanje drugih. Time on nagovješta, što imade Italija da odgovori sve oholijoj Austro-Ugarskoj.

Bern, 8. (D. u.) „Le Radical“ raspravlja o govoru grofa Czernina te veli: Kod razvijanja svog toka misli pokazao se je grof Czernin spretnim državnikom. List se u općenitosti izjavlja sporazumnim sa programom grofa Czernina te pravi pridržke samo obzirom na slobodu mora. Govor grofa Czernina ne oduzima nadu na mir.

Bern, 7. Veoma zabavljeni unutrašnjopolitičkim položajem, ne raspravljaju još pariški listovi o govoru grofa Czernina, izuzevši tri lista, koji dolaze do otklonivih zaključaka. „Journal des Debats“ upućuje na to, da Austro-Ugarska nije još nikad navela svojih ratnih ciljeva i da još danas nijesu poznati. — U listu „Petit Parisien“ izjavlja Pichon, neka se grof Czernin sporazumije iznajprije sa pangermanistima. Neka ne vjeruje, e je antanta toliko naivna, da će pasti u zamku, koja ide za potcijepkanjem alijiraca. — Clemenceau se bavi u listu „Homme Enchaîné“ ironičkim načinom o Czerninovim mirovnim nastojanjima. Ovaj da zaboravlja glavnu stvar, naime, da navede put do cilja.

IZ NJEMAČKE.

Berlin, 8. (D. u.) Drž. sabor. Prihvaća se Payerov prijedlog, našto zast. Payer predlaže odgodu sjednice, što se je također primilo. Naredna sjednica sutra. Dnevni red: Nastavak debate o interpelaciji.

Berlin, 8. (D. u.) U 3 sata po podne sastao se je u prisutnosti državnog kancelara glavni odsjek, da vijeća o naknadnom proračunu. Sjednici prisustvovala osim drž. kancelara svi drž. tajnici, ratni ministar pl. Stein, mnogobrojni punomoćnici saveznog vijeća i vanredno mnogo zastupnika. Pogledom na pritužbu, da činovnici na nedozvoljeni način tjeraju propagandu za domoljubnu stranku, izvodio je drž. kancelar, da svi činovnici uživaju slobodu mišljenja i da mogu pripadati kojojgod stranci, samo ako ova nije pogibeljna po državu. Dakako da nije dozvoljena zloraba činovničke moći u smislu, da činovnik silu svoje podređenike da zauzmu neko stanovito stanovište prema nekoj stranci, te ne želi, da ona bilo u kakvom pravcu izvršuje politički pritisak. „Ova načela vrijede i obzirom na domoljubnu stranku te hoću

da štiti čistoću ovih načela. I u vojsci je izključena svaka politička agitacija. Težim zajedno sa vladama drž. saveza, da potpunom objektivnošću susrećem sve političke nazore i struje i da se sa svakim političkom nazorom postupa pravedno. Na to podaju svoje izvještaje zastupnici raznih stranaka.

Berlin, 8. (D. u.) Kako javlja neka parlamentarna korespondencija, dovela su vijećanja stranaka većine do zajedničkog zaključka centra, naprednjaka, socijalnih demokrata i narodnih liberalaca, da se od drž. kancelara zahtjeva nedvolična izjava, da se naime mora bezuvjetno zabraniti svaka politička agitacija u vojsci i svako podupiranje domoljubne stranke sa strane civilnih i vojničkih oblasti.

Berlin, 8. (D. u.) Glavni odsjek državnog sabora imao je danas prije podne da vijećanje o položaju u zaposjednutim područjima. U početku je sjednice predsjednik izjavio, da su obzirom na događaje u posljednjoj plenarnoj sjednici sazvale sve skupine sjednice, česa radi on predlaže, da se sjednica glavnog odsjeka obzirom na njezinu važnost, prekine. Odsjek se je sporazumio u smislu, da se opeta sastane poslije plenarne sjednice, koja će obzirom na položaj, biti kratka.

Berlin, 8. (D. u.) Državni je sabor danas riješio ponajprije malen neki predlog, našto je naprednjak, zast. pl. Payer, predložio, da se crta sa dnevnog reda nastavak debate o socijalno-demokratskoj interpelaciji, koja se tiče svenjemačke agitacije u vojsci, kao što i treće čitanje naknadnog proračuna, u kojemu se određuje kredit za novo ustanovljeno mjesto potkancelara, te da se naknadni proračun pošalje natrag na glavni odsjek. Kod obrazlaganja svog predloga opazio je govornik, da je pretežna većina u konventu seniora zastupanih stranaka mišljenja, e je kraj sadašnjeg položaja od potrebe, da se naknadni proračun, prije nego u plenumu dođe do odluke, podvrgne još jednom daljnjem predviđanju. Nadalje se drži, e bi bilo prikladno, da se dotle, dok se ne bude vršilo ovo vijećanje u odsjeku, odgodi i u subotu prekinuto vijećanje o interpelaciji. U priključku na ovaj prijedlog razvila se je duža debata o poslovnom redu.

IZ GRČKE.

Lugano, 2. „Secolo“ javlja, da najnoviji ugovori glede talijanske misije za Atenu određuju, da preuzima Italija samo organizaciju grčkog oružništva, dok će Engleska preuzeti organizaciju mornarice, a francuska organizaciju vlade.

IZ FRANCUSKE.

Bern, 6. Pariški je list „L'Oeuvre“ bio jučer radi veoma žestokih navala protiv senatora Humberta zaplijenjen. No ta je odredba bila iz jednog sata kasnije opet opozvana, jer je položaj Humbertov iz njegovog priznanja, da je primio većih svota kao mito, veoma uzdrman. — „Actio Française“, list Daudetov, bio je nasuprot jučer ponovno zaplijenjen. Daudetu bje zagroženo, da će biti sudbeno preslušan. — Humbert je priznao, da je poduzeo sa Bolo-pašom putovanje u Španjolsku, gdje je ovaj htio osnovati međunarodnu banku. — Zanimivo zvuči priznanje Lava Daudeta, da je bio članom udruge igraće banke u San Stefanu, koju je novcem opremao Duval, upravitelj „Bonnetta Rouge.“

IZ RUSIJE.

Stockholm, 6. (Svenska Telegram Byran). Novo ustanovljeni židovski novinarski ured u Stockholmu javlja: Priprave su za židovski kongres u Rusiji započele. Skupština imade svrhu, da formulira zahtjeve židova na rusku konstituantu i mirovnu konferenciju vlasti. Izbori će se održavati sredinom prosinca. Svi židovi obojega spola imadu izbornu pravo. Program kongresa obuhvaća izradnju načela o pravu samoodređivanja ruskih židova, određivanje oblika prava, jamstva za narodne manjine, ustanovljenje prijelaznog oblika, skupnu organizaciju ruskog židovstva i osiguranje građanskih i narodnosnih prava židova u neovisnom proglašenoj Poljskoj, u Palestini i u Rumunjskoj.

SA RATISTA.

Petrograd, 6. Petrogradska brzojavna agentura javlja: Na kaukaskoj fronti pošlo ruskim izvidjačima kod smjelog jednog pothvata za rukom, da zarobe zapovjednika njemačkih ljetalaca u Crnom moru, grofa Miera.

RAZNI BRZOJAVI.

Bern, 8. (D. u.) „Petit Parisien“ javlja iz Washingtona: Politika blokade stupa za sje-

veroeuropejske neutralce u novo, važno razdoblje. Uskraćenje ugljena neutralnim brodovima je u praktičnom obziru jednako prekinuću sveze medju Ujedinjenim Državama i neutralnim državama sjeverne Europe. „Petit Parisien“ izjavlja k tome: Pooštrenje blokade vodi bliže sklopljenju mira, kojega jednako žele i ratujuće države i neutralci.

Kopenhagen, 8. (D. u.) „Berlingske Tidende“ javljaju iz Kristijanije: Norveško trgovačko brodovlje imalo je u mjesecu rujnu porast od 12.000 tona i gubitak od 34.000 tona.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 8. (D. u.) Službeno se javlja:

Talijansko bojište.

Na Soči je na mnogo mjesta jače oživjela topovska vatra. Osobito je povećanje postigla na visoravni Banjšćica-Sv. Duh. Do pješćkih je bojeva došlo samo u odsječku Sv. Gabrijela, gdje su o ponoći bile odbijene talijanske provale.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 8. listopada (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Bojna je djelatnost u Flandriji znatno oživjela od podneva do večera između šume Houthouster i ceste Menin-Ypern. Pred engleskim je djelomičnim navalama uslijedila jaka bubnjarska vatra, koje su se navale razvile protiv pojedinih odsječćima bojne fronte. Po neprijatelju izaslane nasrtajne čete nijesu došle nigdje naprijed. Naša ih je obrambena djelatnost zadržala u lijevkastom polju.

Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Na obje se strane ceste Laon-Solssons vodila topovska borba između Allette-zemljišta i visoravni južno od Pargnya velikom žestinom. Na večer je prodrlo kod Vauxaillona više francuskih satnija, no bile su vatrom odbijene. Istočno je od Moze ležala teška vatra na našim položajima i njihovom zaledju između Samogneuxa i Bezonvauxa. Djelatnost je našeg topništva sprječile navalu Francuza, koja se je pripremala jugozapadno od Beaumonta.

Istočno i macedonsko bojište.

Nema većih bojnih djela.

Prvi majstor glavnog sijola Ludendorff.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Ruski:

6. listopada. Sjeverna fronta. U smjeru smo na Rigu odbili puščanom i topovskom vatrom pokušaje malenih neprijateljskih odjela, koji su išli za tim, da navale u okolici Skopula, sjeverno od ceste u Pskov i istočno od Lvoja. Zapadna, jugozapadna i rumunjska fronta. Puščana paljba i izvidnički pothvati.

7. listopada. Sjeverna fronta. Živahnija puščana vatra u okolici Jakobstadta.

Zapadna i jugozapadna fronta. Puščana paljba.

Rumunjska fronta. Dne 6. listopada, u 6 i pol sati izjutra, osvojio je dio neke pukovnije iz topničke priprave smjelom pothvatom neku uzvisinu i polovicu sela Vaškouc, dvije verste sjeverozapadno od Sereta. Oko 1 sat popodne pokušao je neprijatelj protunavale, koje su bile odbijene. Pukovnijski bje zapovjednik, pukovnik Mansurade, teško ranjen. Uslijed teške je neprijateljske topovske vatre napustio naš odio, izakako je proveo bio svoju izvidničku zadaću, mjesto Vaškouc i povratio se u svoje ishodište. Broj dosad nabrojanih zarobljenika iznaša 12 časnika i 750 vojnika. Zaplijenili smo 3 strojne puške.

Kaukaska fronta. Ništa osobita.

Bojevi u zraku. Kod kaukaske je armade provela ruska skupina ljetala od tri ljetala lijet u okolici Rifaje, gdje je izbacila 13 puda bomba.

Talijanski:

5. listopada (došao kasno). Medju Judikarijama i dolinom Brente djelatnost naših patrolja, kod česa učinismo nekoliko zarobljenika. Na visoravnici Asiago žešća, jaka bubnjarska vatra. U odsječku Brda sv. Gabrijela glatko su i brzo suzbiti ponovne neprijateljske navale. Istočno od Gorice poboljšali smo nenadanom navalom dio našeg položaja, te održasmo našu tečevinu usprkos žestokim neprijateljskim navalama. Na Krasu običajna topovska djelatnost.

Poduzeća neprijateljskih patrolja bezodvlačno su suzbita. U noći od 3. na 4. t. mj. preletilo je jako talijansko jato za bacanje bomba na smion način luku Kotor. Iznenađeni je neprijatelj odgovarao jakom ali neredovitom vatrom svojih obrambenih baterija. Naši su ljetači više puta pogodili u zaljevu se nalazeće podmornice, te su kako se je moglo opaziti, imali dobar uspjeh. (Opazka c. kr. brz. dop. ureda: Kako doznajemo sa nadležnog mjesta, bila je talijanska zračna navala na Kotor bez ikakvog uspjeha.)

6. listopada. U dolini su Daone pokušali tečajem noći od 4. na 5. o. mj. neprijateljski odjeli, da uz pripomoć topništva navale na naše postojanke. Bili su odbijeni. Na zaravanku Banjšćica, sjeverno od Vipave i u odsječku Fajti-hriba (Kras) žestoki topniški dvoboji. Patroljski su nam pothvati južno od Podloke dopremili nekoliko zarobljenika.

Rumunjska fronta. Puščana paljba. Djelovanje izvidničara.

Kaukaska fronta. Ništa važna.

Ljetalstvo. 4. listopada, u 1 sat i 40 minuta. popodne izvelo je 30 neprijateljskih aeroplana: navale na grad Galac te bacilo bombe, uslijed kojih je postradalo isto toliko osoba medju civilnim pučanstvom kao medju vojništvom.

7. listopada. U noći od 5. na 6. t. mj. poduzeo je neprijatelj, pogodovan vremenom, pothvat protiv nekoj pomaknutoj straži u predjelu Costabelle (dolina Pelegrina), dok je žestokom smetajućom vatrom kušao da sprječeli dolazak pojačanja i njihovo sjedinjenje sa ostalim četama te da svlada otpor posade. Bacismo neprijatelja u položaje, iz kojih je izašao Druge čete, koje su kušale poduzeti jednaka poduzeća protiv položaju Lingerini (Padola-Videnda), pothvane su našom vatrom. Južno od Tolmina uzeše naše baterije pod svoju bubnjarsku vatru mnogobrojne automobilske kolone. Istočno od Gorice udariše jučer naši odjeli poslije kratke i uspješne topovske pripreme u nekoje špilje na sjevernim obroncima Brda sv. Gabrijela te dopremiše natrag kao zarobljenike 1 časnika i 23. momka.

Francuski:

6. listopada, popodne. Različiti su napadaji neprijatelja na naše male postojanke kod Hurtebisea u Craonea ostali bez uspjeha. Na desnom su brijegu Moze kod uzvisine 344 izazvali ozbiljni pokušaji Nijemaca, da navale, živahnijem boj. Naši su vojnici suzbacili kupinu napadača, koji su se bili ustalili u našim prednjim položajima. Naša je linija potpuno uspostavljena. Poduzeli smo različite nasrtaje u neprijateljske opkone južno brežuljka Souain, sjeverozapadno Regnevillea i sjeverozapadno od Faye-en-Haye. Naša su odijeljenja prodrli sve do pomoćnih linija, razorili mnogo tih položaja te dopremiše zarobljenika. Na većem dijelu fronte privremeno isprekidana topniška djelatnost.

6. listopada na večer. Dosta živahna djelatnost obostranih topništva u okolici Braye-en-Laonnols i na desnom brijegu Moze, sjeverno od šume Chaume. U Vogeizima uspjela je nama. provala u okolišu Senonesa.

Sa ostale fronte nema šta da se javi.

Istočna armija. Dan je na čitavoj fronti prošao mirno. Zapadno od Ohridskog smo jezera. suzbili neprijateljske patrolje. Ljetala saveznika pucala su na neprijateljske uredjaje sjeverno od Gjevgljellija i Resne.

7. listopada, 3 sata popodne. Djelatnost obostranog topništva u odsječćima Vauxillon, Lafaux, Hurtebise i na desnoj obali Moze, a osobito sjeverno od uzvisine 344 i u okolici Bezonvauxa. U Champagni smo odbili sinoć jaki pothvat, uperen protiv našim jarcima kod dvorca Navarina. Neprijatelj je pretrpio osjetljivih gubitaka i ostavio zarobljenika u našim rukama, a da nije postigao ni najmanjega uspjeha. S ostale fronte ništa da se javi.

7. listopada, 8 sati na večer. Tečajem dana nikakvih pješćadijskih pothvata. Topovska je borba bila od vremena do vremena na raznim točkama fronte na Aisni, u Belgiji i na desnoj obali Moze prilično žestoka.

Istočno bojište. 6. listopada. Prilično ozbiljna topovska djelatnost na vardarskoj fronti, sjeverno od Monastira i u okolici jezera.

Engleski:

7. listopada, u jutro. Tečajem noći znatna topniška djelatnost na bojnjoj fronti. Navalili smo na neprijateljske položaje jugoistočno od Broodseynde s uspjehom i zadali neprijatelju više gubitaka te dopremili 20 zarobljenika i 1 strojni-

pušku. Po neprijatelju pokušana bje navala južno od ceste Garde-Comines odbijena. Druga bje uspješna navala provedena po četema iz Leicestershirea zapadno od tog mjesta. Vrijeme je kišovito i mnogo hladnije.

7. listopada na večer. Vrijeme je bilo burno. Kroz čitav je dan padala teška kiša. Neprijatelj je pokušao južno od Rutela, da u sumračju uznapreduje, nu navala je bila skršena našom topovskom, puščanom i strojničkom vatrom. Na večer je postavio neprijatelj kod nastupa mraka tešku topničku zapornu vatru na veći dio naše fronte između Broodseinde i Hollebeke, no nije bilo nikakvog pješadijskog pothvata. Topovska je djelatnost bila danas na obje strane znatna. S ostale engleske fronte nema ništa da se javi.

Političke vijesti.

Politički položaj u Austriji.

Politički i parlamentarni položaj u Austriji je danas veoma zamršen. Vlada bi htjela svoju većinu, jer socijalni demokrati i Slaveni, koji sačinjavaju većinu, nijesu za vladu „većina“, kojom bi se dalo vladati. Nijemci polažu danas sve nade u Poljake, sa kojima vlada pregovara, i koje misli predobiti na svoju stranu, dozvolivši im 800 milijuna za Galiciju. Time bi proračun bio spašen. Jugoslaveni, Česi i Ukrajinci ostaju u strogoj opoziciji te se ne upuštaju pogledom na proračun u nikakva kompromisna pregovaranja sa vladom.

Položaj u Švedskoj.

Dok su prije zadnjih izbora bile u Švedskoj samo tri stranke, a to umjereni (konzervativci), liberalci i socijalni demokrati, učestvovalo je kod zadnjih izbora 6 stranaka. Rezultati su ovih izbora uspoređeni sa onim od g. 1914. slijedeći:

	1917.	1914.
Umjereni	58	85
Državni savez poljodjelaca	3	—
Seljački savez	9	—
	70	85
Stranka lijevice:		
Liberalci	62	57
Socijalni demokrati (većina)	86	87
Mladi socijaliste	12	—
	160	144

Stranke desnice su izgubile svega skupa 16 zastupnika i 27.813 glasova, a stranke lijevice dobile 16 novih zastupnika i 26.916 glasova više. Od ovih su zastupnika dobile liberalne stranke 5, a mladi socijalisti, koji su se tijekom rata odcijepili od socijalističke većine, 12. Socijalno demokratska je većina unatoč prelomu sa mladim socijalistima izgubila samo jednog zastupnika. Ne bi se bavili tako opširno sa švedskim izborima, kad ne bi imali značenja za visoku europsku politiku. Kod izbora su naime pobjeđile one stranke, koje nijesu sklone središnjim vlastima i koje više ili manje prijanjaju uz antantu. Vodja najveće stranke u Švedskoj je poznati socijalista Branting, a za njega se tvrdi, da bi se priključio antanti, kad bi on došao na kormilo. Ove se vijesti ne mogu ispitivati, ali toliko je svakako istine na stvari, da skupina stranaka lijevice nije odana središnjim vlastima. Da se izbjegne svakoj mogućnosti oružanog konflikta, kušao je kralj, da ostvari novo koaliciono ministarstvo uz sudjelovanje sviju stranaka na osnovi stroge neutralnosti u vanjsko-političkom pogledu. Ali ipak nema izgleda, da će se stranke ujediniti ne toliko iz razlike pogleda na vanjsku politiku, već iz unutarnje-političkih razloga. Kao uvjet za ustup u koalicioni kabinet traže naime stranke lijevice, neka se zajamči zemlji nov izborni red i liberalizacija državnog ustroja. Konzervativci na drugoj strani nijesu voljni popustiti u tim pitanjima unutarnje politike, tako da je teško predviđati, kako će se riješiti ova kriza unutarnje politike. Za budući razvoj parlamentarne politike u Europi znamenit je pojav, da su seljaci nastupili kod izbora kao posebne političke skupine, dok su prije glasovali većim dijelom za konzervativce, nekoliko njih i za liberalce. Racioniranje živeža, uvadjanje maksimalnih cijena i druge mjere osjetilo je seljaštvo kao teret, te su si baš poradi toga ustrojili svoju stranku, koja će zastupati čisto seljačke interese. Vjerojatno je, da će prilike i u drugim državama dovesti do ustaljenja posebnih seljačkih političkih organizacija, koje će raditi posve odijeljeno od drugih, za čisto seljačku probit.

Podupirajte Družbu!

Domće vijesti.

Šestdesetgodišnjica Iva Vojnovića.

Danas slavi pjesnik i patnik našega naroda, Ivo Vojnović, najveći jugoslavenski dramatičar europskog glasa, svoju šestdesetgodišnjicu. Pjesnik „Ekvinocija“, „Dubrovačke trilogije“ i „Smrti majke Jugovića“ postao je kao mnogo naših drugih odličnih ljudi žrtvom svjetskog rata. Patilo je samo radi toga, jer je ljubio svoj narod, jer je u svojim djelima uveličavao njegovu slavnu prošlost, jer je bio glasnikom narodne nesreće i narodne nade. Braća su se Česi sjetili tom prigodom našeg velikog čovjeka, čija su djela oduševljavala i bratski slavenski narod na sjeveru i oni sakupljaju danas za narodni dar jugoslavenskom pjesniku. I „Hrvatska Njiva“, ugledna naša revija, objavila je proglašavajući Jugoslavena, neka se oduže velikom svom čovjeku, a sve su se hrvatske novine radosno odazvale tom pozivu. Svuda, gdje živi naš narod, sakuplja se sada za pjesnika, da se mu obezbijedi budućnost, da može mirno i bez brige živjeti pod stare dane i stvarati dalje za svoj narod, kojemu je žrtvovao svoje najbolje duševne i fizičke sile.

I naša je dužnost, da ne zaostanemo za našom braćom s druge strane Kupe, sa našom braćom na Vltavi i da dokažemo, da živi također u Istri narod, koji štuje svoje velike ljude i koji im je haran. U teškim se danima obraćamo na naše seljake siromaha, na naše junačke mornare, na naše narodno radništvo, neka ne zaboravljaju, da je narodu dužnost, da se brine za svoje prvoborce na polju prosvjete. Darove prima uprava „Hrvatskog Lista“.

Za narodni dar Ivu Vojnoviću prispjeli su dosada slijedeći prinosi: Niko vitez Mardešić 100 kruna, provijantmajstor Meštrović 100 kruna, „Hrvatski List“ 100 kruna.

Sinfonijski koncert. Danas u 10 prije podne počimlje kod kazališne blagajne rasprodaja ulaznica za sinfonijski koncert, koji će se dne 11. t. mj. vršiti u Politeama Ciscutti pod protektoratom Njezine preuzvišenosti gospođe Juliške Fiedler. — Istodobno se javlja, da će se mjesto „Podnevne vještice“ davati Dvoržakove „Legende br. 4.“

Gradska plinara snizila je tako jako tlak, da ga uopće nije više moguće upotrebiti niti za rasvjetu a još manje za grijanje. Kako će to izgledati tek u zimi. Nema drva, nema ugljena i nema plina. Lijepl izgledi u budućnosti!

Nestašica žigica Od nekoliko se sedmica osjeća u gradu nestašica žigica. Ne može se baš nigdje dobiti kutlji žigica. Kažu, da će se i žigice početi dijeliti na karte.

Slador za prehranu pčela. Da se osigura normalno i povoljno prezimljenje pčela, obznanijuje se, da će kotarsko poglavarstvo providiti slador za njihovo zimsko prehranjenje. Pozivlju se stogu stranke, da se prijave kod ovog općinskog ureda naznačivši: ime, prezime, mjesto, broj ulista i količinu potrebitog sladora. — C. kr. tvrdjavni povjerenik: Hohenbruck s. r.

Izgubljeni predmeti. Na 5. o. mj. u 9 sati na večer, izgubio je Bootsmannmaat T. I. Franjo Komisarović, polazeći sa broda „Dinara“ u grad, crnu kožnatu novčarku sa iznosom od po prilici 190 kruna, jednom legitimacijom za „Karl Truppenkreuz“ i jednim dopustom sa svojim imenom. Stvar je prijavio redarstvu.

Sa pošte. U istočnoj Galiciji posluju opet: 1. Za pismovni pošt. saobraćaj pošt. uredi Bazar, Barszczow, Chmrczow, Chmielovka, Hadynkovec, Jezierna, Komarowka, Kozlow, Laskovec, Nowosiolka, Zadarow i Zwiniacz. 2. Za novčani saobraćaj pošt. uredi Jezierzany kod Buczacza, Nizniow, Pasieczna, Popielnik, Targowica Polna, Werbiacz Nizny, Zawadka kod Kalusza i Stecova, zadnji ured jedino za novac i Sloboda Zlota.

Informacije o ranjenima, bolesnima i poginulima. Uslijed naraslog broja i drugih poteškoća ministarstvo je rata izdalo novu naredbu, kako bi se olakotilo pretragu boravišta ranjenih, bolesnih, nestalih, zarobljenih ili palih osoba cijelokupne vojske. Da se može prije i lakše obavijestiti one, koji traže informacije, moraju se držati dole navedenih pravila i upraviti listove samo na „Ured informacije Crvenog križa“ — Beč, I. Stock im Eisenplatz 3—4. Od one osobe od koje se želi znati za boravište, mora se navesti njezino I. Ime i prezime, vojnički stalež, kod koje vojske je služio, mjesto i godina rođenja, pripadnost i godina novačenja, a za zarobljenike

tome još, kada i otkuda se je zadnji put javio. 2. Na kojem se je bojnopolju, odnosno bojni pošti traženi nalazio. 3. Po mogućnosti datum kada se je traženi zadnji put javio. Gore spomenuti ured ima zadaću, da u svakom pogledu dodje u susret onima koji traže informacije, odnosno, da im pošalje za to određene tiskanice.

† **Paskval Gabrijević**, otac velečasnog gosp. upravitelja Ivana u Bersecu, Dragutina, učitelja u sv. Katarini u Pizau, Josipa, sudb. oficijala u Pull, te brat veleč. g. Ivana, umir. župnika, preminuo je, nakon duge bolesti, providjen sa svetotajstima umirući dne 25. rujna u Bersecu. Pokojnik izučio je tri sina, koji služe na čast svome rodu. U vrijeme narodnog pokreta mnogo je radio uz ostalu gg. narodnjake u Pazinu. Laka mu bila zemljica, koju je žarko ljubio, a njegovim naše duboko saučešće! P. u. m.

Bersec, dne 27. rujna 1917. (Primili tekar 8. listopada. Ured.)

Millenari za hrvatske škole u Pulli. Prigodom otvorenja hrvatske škole u Pulli, položeni su preko naše uprave slijedeći doprinosi: Po K 20—: gg. Joso Jurković, gostioničar, dr. Lovro Scaller, Grga Basletić; po K 10—: savjetnik Peručić, Kostantin Marušić, sudac, Ante Kuliš; po K 6—: Josip Gabrijević; po K 5—: z. stavnik Lihardt, Bartol Sulina; po K 4—: Liberat Orbančić, Antun Andričić, Egidij Dognetti; po K 2—: Dinko Kolarić, Mirko Stipanović, Gusti Flo; po K 1—: Alois Germ, Petar Tosl.

Na Nj. V. parobrodu „V“ sakupljeno po gosp. Nikoli Vlaisnjeviću K 36:40; darovaše: po K 5—: Vlaisnjević; po K 3—: Ljuba; po K 2—: Korbom, Mirak, Vuksov, Koloper, Gulin, Maksam, Mikan, Šarollé Kostrenčić, Pielnić, Sedinić; po K 1—: Petreni, Tosulović, Radičić, Medić; po fil. 40: Trdić.

Na Nj. V. brodu „Pluto“ sakupljeno po gosp. Zlatku Treppo K 14—; darovaše: po K 5—: Zlatko Treppo; po K 3—: Dragutin Pančić; po K 2—: Petar Grinić; po K 1—: Šime Predovan, Tomo Bujan, Andrija Giret, N. Kuzman. — ukupno K 176:40; zadnji iskaz K 5825—; sveukupno K 6001:40. — Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za hrvatske škole!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 8001.

Iskaz

do sad sakupljenih svota prigodom otvorenja hrvatske škole u Pulli iz krugova ratne mornarice.

Njeg. Vel. brod „Radezky“	K 529—
„ „ „ „Prinz Eugen“	524—
„ „ „ „Stephanie“	365—
„ „ „ „Ezh. Friedrich“	298:40
„ „ „ „Hapsburg“	259:30
„ „ „ „Babenberg“	156.—
„ „ „ „V.“	36:40
„ „ „ „Pluto“	14—
ukupno kruna.	2182:10

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 30. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: D. D. Prohaska: Pjesnik uznesenja. — Dr. Lujo Thaller: Zaštita djece. — Ante Hikec: Dr. Fran Tučan. — J. Turić: Osnove za tri književna naroda rada. — B. D.: Inteligencija i narod na selu. — Juraj Demetrović: Frano Supilo. — Smotra: „Rad“ hrvatskog sabora; Narodna obrana; Prosvjeta; Književnost i umjetnost. — Listak: Ivo Vojnović: Imperatrix. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 30. Pojedini broj 70 fil. Narudžbe šalju se na upravu „Hrv. Njive“, Zagreb, Nikolićeva ulica br. 8. — U Pulli se prodaje „Hrv. Njiva“ u papirnici Laginja i dr., knjižari Mahlera i prodaji novina Fajt, ulica Barbacani.

Vojničke vijesti.

Časna zapovjed lučkog admiralata broj 281 od 8. listopada 1917.

Posadno nadzorstvo: nadporuč. Kolarž.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: linijski liječnik dr. Tschada.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: linijski liječnik dr. pl. Marochino.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Profesor Oslander

drama u 4 čina.

Početak od 2:30 do 8:30.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

Cafe Tegetthoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, češkom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Pečatni vosak

dobliva se kod tvrtko

Jos. Krmpotić, — Pula trg Custozza 1.

HENRIK SIENKIEWICZ

Ta treća.

(Nastavak.)

Već sam unapried spremio odgovore za sva moguća pitanja te lažem, kako treba. „pčelar“ sam izpod Čehrina. Kćerka mi je „pomandrovala“ za Poljakom u Varšavu, a ja starac željkovao i željkovao u zasjeci, dok i sam nisam za njom „pomandrovao“. Dobri ljudi davali mi hroše što im pjevah . . . A sada, što? Eto, ću detynu milenkiju** blagosovit i vratit se, jer mi je teško za majkom Ukrajinom. Tamo hoću med ulištima da umrem. Svatko mora umrieti, a starome Filipu davno je kucnuo čas.

Kakve li su glumačke naravi! Premda Evica zna, tko sam, ipak je mojom ulogom tako zanesena, da sietno nagiba svoju dražestnu glavicu i sažaljivo me glega. I glas Jelin iz po-bočne sobe ganutljivo podrhtava.

Vrata se malo otvore, a krasno bijelo rame proviri i iznenada sam u posjedu od tri rublja, koje primam, jer drugačije ne mogu, pače, u ime svih svetih sipam bujicu blagosivljanja na jelinu glavu.

Služavka me prekida i ulazeći javlja, da gospodin Ostržinjski dolje čeka i pita, da li ga gospodja prima.

— Ne primi ga! moja draga! — prestrašeno viče Eva.

Jela je uvjerava, da ga naravno ne prima. Pače se čudi, što tako rano dolazi u posjet. I

* odputovati ** milo diete

Hrvati, Hrvaticice!
Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Ćirila i Metoda“.

Pokućstvo 118
kupuje i prodaje poznata tvrdka
FILIP BARBALIĆ Sisanska ulica
Svake topetarske radnje izvršuje brzo i točno.

„Kreditno i eskomptno društvo“

PULA, trg Custozza 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba, u svakoj visini.

Uredovni satovi su: od 9 do 12 prije podne i od 2 do 4 popodne.

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custozza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

Ja isto tako ne shvaćam, kako je mogao Ostržinjski u to doba doći, koji se toliko hvali i na glasu je s poznavanja doličnih forama.

— Tu se nešto krije! veli Eva.

Ali nema kad, da svoje rieči izbliže objasni, jer u taj čas ulazi već Jela odjevena a podjedno nam se javlja, da je doručak spreman.

Obje gospodje idu ispred mene u jedaću sobu.

Jela hoće svom silom, da me posadi za stō, all ja se tome opirem i sjednem sa svojom lirom uz prag. Malo kasnije dobijem zdjelu tolikim jelima nakrcanu, da bi iza ovolikog užitka i šest ukrajinskih staraca oboljelo s neprobave. Ipak jedem, jer sam gladan, i dok jedem, promatram Jelu.

Doista, ljepše glave nema ni u kojoj galeriji svijeta! Otkad živem, ne vidjeh tako prozirnih očiju: kroz njih se sve misli vide, kao što se prozire dno bistra potoka. Te oči imaju i tu osobinu, da se prije smiju nego li usta, a pri tom se licc zasjaji, kao da je na nj pala sunčana zraka. A koliko je opet neuporedive sladosti, kad usta sklapa . . . Ta je glava donekle škole Karla Dolce-a, premda crte očiju i obrva podsjećaju na Sanzia u najplemenitijim tipovima.

Ja prestanem jesti i gledam, gledam . . . a gledao bih do smrti.

— Jučer niesi k meni došla — govori Jela Evi — mislila sam, da ćeš posle podne doći.

U jutro sam bila na pokusu, a posle podne htjela sam vidjeti sliku Magurskoga.

— Je si li je vidjela?

— Niesam dobro, jer je bila nalogu . . . a ti?

— Bila sam u jutro. Koliki pjesnik? Čovjek bi plakao s tim Židovima.

Eva me pogleda, a meni duša raste.

— Poći ću još, koliko budem mogla — nastavi Jela. Podjimo zajedno, hoćeš li? Može biti još danas? Veoma sam bila vesela i ne samo za to, što sam tu sliku gledala, već i za to, što se u nas našao taki talenat.

Pa da ne veličaš tu ženu!

U to čujem dalje:

— Šteta, što se tako čudne stvari pripovijeda u tom Magurskom . . . prizajem ti, da umirem od radoznalosti, da ga upoznam.

— Tako! — nehajno dobaci Eva.

— Poznaješ li ga? sbilja?

— Mogu te uvjeriti, da gubi, kad ga izbliže znaš: taat i te kako tašt!

Najvolio bih, da Evi pokazem jezik i jedva še od toga uzprežem, a ona svraća k meni vragoljaste svoje ljubičaste oči i pita:

— Kako starče, zar vam se ne će više jesti!

Ne mōgu se uzdržati — pokazat ću joj jezik. A ona će opet Jeli.

Za to je i bolje Magurskome se divit a ne upoznat se s njime. Ostržinjski bi rekao, da je to genij u tielu „koafera“.

Ostržinjskome bi izrgao uši, da takva šta reče; za Evu sam znao, da je djavolice, all sad je istinu već malo zabrazdila.

Srećom se doručak svršio.

Idemo u vrt, u kojemu se imam kao pjevač prodičiti.

(Nastavit će se.)